

at der denne Gang har været Tilbagegang i Rækkerne“, men det var Bojsens Mening, og det kunde jo ogsaa tænkes, at naar de næste tre Aar ere gaaede, er Tilbagegangen saa stor, at selv om det skulde lykkes dem at faa Socialdemokraterne til at stille en Mand op imod mig, kunde det dog være, at jeg blev valgt. Jeg kunde have Lyst til at antyde som et Eksempel paa, hvad der kan gøres fra de Herrers Side derovre, at der blev udkastet den Tanke i Begyndelsen af Valgperioden, at man kunde ønske at stille en Mand op fra Socialdemokraternes Side, men for at dette skulde kunne ske, trængte man selvfølgelig til Penge, og man tænkte sig da at iværksætte en Subskription, som skulde støtte dette Foretagende. Efter hvad jeg temmelig sikkert ved, vare de ivrigste til at tegne sig for denne Subskription Bojsens Folk, idet de ikke nærede Betænkelighed ved at støtte den Tanke, der kom op, om muligt at faa en socialdemokratisk Kandidat opstillet mod mig.

Det var altsaa den Virksomhed, som Moderationen udfoldede ved sidste Valg ovre paa Møen. Jeg skulde ikke have trukket Spørgsmaalet frem her i Tinget eller lagt Beslag paa det høje Tings Opmærksomhed, hvis ikke det ærede Medlem for Assens (Berntsen) havde tvunget mig dertil.

H. P. Pedersen: Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet under denne Finanslovbehandling, men der er faldet nogle Udtalelser i disse Dage, og ogsaa i Dag, som jeg ønsker at knytte nogle Bemærkninger til. Først vil jeg udtale min Tilslutning til den Tale, som blev holdt for nogle Dage siden af det ærede Medlem for Kerterminde (Lindø) om Grundlovens § 93. Jeg takker ham, fordi han som nyt Medlem har haft Frimodighed til at kaste et saa stort Spørgsmaal ind i Debatten. Det er en Sag saa stor, at den fortjener baade Regeringens og Tingets Opmærksomhed, og jeg skønner ikke rettere, end at Tiden maa være inde til at tage den op til Behandling i Rigsdagen. Jeg formoder, at det har været Hensigten hos de Mænd, som have skrevet og vedtaget Grundloven, at det ikke skulde være en Løfteparagraf, der skulde staa paa Papiret til evig Tid, men at den skulde føres ud i Livet ved særlig Lov. Jeg har nogen Grund til at antage dette. Jeg mindes tydeligt, at Biskop Monrad, da han stillede sig i Midtelfart, i sin Valgtale udtalte, at han, naar han kom ind paa Rigsdagen, vilde virke

for, at man kunde faa fri Jord i fri Mands Haand. Da Biskop Monrad var med til at skrive Grundloven, ligger det jo nær at antage, at det netop var denne Tanke, der blev nedlagt i Grundlovens § 93. Jeg beklager, at den højtærede Justitsminister nærer Tvivl om, at vi kunne faa en Lov, som tvinger Godserne over til fri Ejendom. Den højtærede Justitsminister har ikke nærmere begrundet denne Tvivl, men vi kunne maaske faa at vide ved senere Lejlighed, hvori den er begrundet.

I gamle Dage var man ikke saa bange for at røre ved Jordegodser, at dømme efter, hvad Historien fortæller os derom. Før Reformationen sad Kirken inde med 35 pCt. af Jordegodset, Krønen med 25, Adelen med 25, og Selvejerbønderne med kun 15. Efter Reformationen tilranede Statsmagten sig, kan jeg vel gerne sige, Godserne i et saadant Omfang, at henvend 50 pCt. kom under Krønen, 40 under Adelen og kun 10 under Selvejere. Historien fortæller endvidere, at Christian III. indsatte 49 tyske Lensmænd paa Trods af Landets Lov og Ret. Naar der nu har været handlet saa vilkaarlig med Godserne i sin Tid, kunde, mener jeg, Tiden vel være inde til at faa Sagen ordnet ved Lov. Jeg antager, at mange af de Ætlinge af Godsejere, som have arvet disse Godser, nedstamme fra de Folk, som ere komne i Besiddelse af dem paa Trods af Landets Lov og Ret. Det forekommer mig, at det er den unaturligste Ting af Verden, at de Børn, som ere fødte i de adelige Slotte, ikke have lige Arveret, thi fik de det, og Godserne gik over til at være fri Ejendom, vilde de efterhaanden udstykket af sig selv. Men det er dog ikke den Side af Sagen, som ligger mig mest paa Sinde. Det, der ligger mig mest paa Sinde, er, at de 17,000 Tdr. Hartkorn, der endnu ere under Fæste, kunde gaa over til Ejendom, altsaa over til at blive fri Jord i fri Mands Haand, som Biskop Monrad udtalte.

Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) spurgte i Aftes, om den høje Regering vilde fremkomme med et Forslag til en Fæsteafsløsningslov. Jeg vil ikke alene spørge, om dette vil ske, men jeg vil bede den høje Regering om et Forslag i den Retning. Som Forholdene ere for Tiden, ere Fæsterne og have gennem lange, lange Tider været vilkaarligt behandlede. Jeg skal nævne nogle faa Eksempler. I det vestlige Ejen er der 2 Godser. Det ene er Wedellsborg Gods, hvorunder jeg er